

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad clariorum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohányzószékben.

Az orosz zsidók és a magyar liberálisok.

Nem lehet tudni, vajjon a kisenevi vérengzések megújulásától való félelem, avagy a nagy meleg ösztökéli arra az orosz zsidókat, hogy ismét tömegesen vándoroljanak be hazánkba. A legújabb zsidókérdést a Budapestre érkezett száztizenöt zsidó esete vetette föl. Az egész liberális sajtó nagy tollharcot indított érdeklődésben kemény kritika alá vette a magyar gondolkodást, a mely irtózik ettől a galíciai sópredéktól. Mi azonban, ha hozzászólunk a kérdéshez, azért tesszük, mert ép most a felső vidékről, a hol néhai Egán Ede áldozta föl magát a tönkretett rutén népért, hírszói hírek érkeznek. Megbízható forrásból értesülünk, hogy Ung-, Máramaross- és Szatmármegyek egyes vidékein tömegesen lépik elő a községeket az orosz bevándorlók. Egy-egy községbe a napokban 30—40 család érkezett s a hatóságok szinte tettelelnek velük szemben, a nép pedig kénytelen tűrni a vesztére jövő inváziót, mert háza, jószágja, élete amaz orosz bevándorlók hit-sorsosainak a kezében van. A kormány első után hozza a köpfönyvet az 1903. évi V. és VIII. t. c.-ek végrehajtásával, mert a tömeg már átért a határt s most már nincs más hátra, mint a hegyvidéki népmentést újra kezdeni.

A magyar sajtó azon része, amely a liberális szocializmusra szegődött, ettől az újabb jelentéstől rosszhiszeműleg eltérítve a fejét s liberális és humanus jelszavakkal harcol a Budapesti rendőség ellen, amely megakadályozta azt, hogy a múlt heten érkezett száztizenöt orosz zsidó a fővárosban letelepedjen. Ebben a liberális harcban azonban erősen érzik a liberálisizmusnak bizonyos mellék ízét, amit ha nem tekintünk a sajtó faji

vonzalmára, legalább is kozmopolitizmusnak kell neveznünk.

Magyarország nem hitbizomány, de nem is lezáró csatornája a nemzetek elősdi főlöse-gének. Nem a tudatlanság és rosszhiszeműség hanem a nemzetgazdasági tudás és az önfentartás ösztöne az, ami kitolja az országból a galíciai bevándorlókat. Magyarország szinte példátlan türelemmel engedte beözönlenni a Kárpátok minden pontján a keleti zsidóságot, de ma már, ha öngyilkosságot nem akar elkövetni, nem teheti, mert okólna kellett a múlt tapasztalatain. Annak a szakadatlan bevándorlásnak mi lett az eredménye? A rutén hegyi vidék insége. A mi gazdasági válságokkal küzdő országunknak pedig nincs több vidéke, amelyet újabb kísérletezésre fölállozhat-nánk. Nem a tudás, hanem a részrehajlás láthatja csak örömmel egy országot bármilyen népességét. Igaz, hogy ennek az országnak a földje hatvan milliót is elbir, de abban már kételkedünk, hogy az itt lakó 20 millió nemzet 40 millió ilyen bevándorlót eltarthasson. Mert a liberális lapok szinte föltűnően hallgatják el, hogy ezek a bevándorlók nemcsak piszkosak a megundorodásig, hanem elősdiak is, akik kuesthezesszel kezdik s börze-spekulációval folytatják a nemzetgazdasági munkamegosztás folytatás rájuk szó osztályrészt. Vajmi keves köze van ahhoz az ország nemzetgazdaságának, ha a liberális lapok eme védercei csak nevnapjukon vesznek labvizet, de amai nagyobb stílylyal tettezik a vitára az a kérdés, hogy a nemzet törzse, a magyarság, amely utóvégre is legtöbb igényt tarthat az ország földjére, le tudja-e győzni a galíciai zsidóságot az erkölcsi telenség legvégső határáig viti spekuláns hajlamát.

A liberális lapok faji vonzalmát egy összehasonlítás mutatja el. Szerintük azért félünk a be-

vándorlásoktól, mert „azok tönkreteszik a szegény ártatlan angyalokait: a dszentrit és a parasztot.“ A „magyar“ sajtó tehát nyíltan támadja a bevándorló orosz zsidók kedvéért — a fajmagyarságot. Semmiből nem tűnik ki jobban, hogy itt két faj harcáról van szó, mint ebből az elejtett összehasonlításból. Es ezek után még több joggal hangoztatjuk, hogy ennek a problémának a megitélésénél az antiszemitizmus vagy a filozemitizmus kérdését firtatni a legnagyobb tévedés. Hiszen a Lipótváros vezető körei irtóznak leginkább ilyen tömeges érkezésétől, pedig a Lipótvárosi ugyancsak nem lehet valódni antiszemitizmusossal.

Nagy következetességgel hallgatja el a „P. Napló“ s társai, hogy a galíciai bevándorlók nagyon veszedelmes importcikké jöhetnek be hozzánk, a mi a nepelekre halálos méregként hat. A galíciai zsidóság a világ legdemoralizáltabb, legbujább népfaja a világnak. Az egyenes, hecsületes és hagyományos nyíltsággal gondolkodó magyar nép erkölcsét ily importcikké kiölni, ezt az erkölcsi bomlasztást türelemmel nézni csak oly politikusok és nemzetgazdászoknak lehet, akiknek a népességi címlete kozmopolita elvekkel van szaturálva.

Végül maga a liberális sajtó mutat rá a liberális sajtó azon jellemvonására, a mely egyedül elég arra, hogy mentsem minden, még a leg-radikálisabb eljárást is velük szemben. Az orosz zsidóság át meg át van itatva forradalmi eszmékkel. Ezen a földjén csak egy forradalomnak van létjogosultsága: ez a legvégső esetben, midőn a haza élete forog veszélyben, a nemzeti szabadságharc. De tud-e élesztő s tápláló anyagot nyújtani nemzeti harchoz, egy teljesen szeparált faj, a mely talumdista bizottságával teljesen képtelen az asszimilálódásra. Egyéb forradalmi eszmék pedig csak a hatadó nemzeti meggazdago-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Mókaságok.*)

Veszedelmes kép.

Leány: Oh mama, Ekessy ur olyan szép bókot mondott!

Kosztadó asszony: Mit édes leányom?

Leány: Hát hogy ez a cserdélet, amelyet tegnap lestemni s az ebédelőben helyeztem el, olyan természetes, hogy ahányszor csak ráncz, rögtön megjön az étvágya.

Kosztadó asszony: Veszed le rögtön azt a képet az ebédelő faláról! Még csak ez hiányzott!

Mert rugyalozó a háza.

András, meg a komája, a városban voltak. Nézegetődnek az utcákon, im egyszer csak egy kirakat előtt megállanak; mondja is a koma:

— Nézze mán kend, mi van ott, la!

Ez volt:

Itt
Jó házból való
Tanonc
azonnal feltelik.

— Látnom, mit akar kend vele?

— Ugy gondolom, hogy a Miska gyerekeit ide adnám másnak, — osztég, ha felszabadulna, ilyen szép bójja lenne, mint ez itt la!

— Hová gondol kend. Hisz nem vöszik föl a kend Miska gyerekeit.

*) Innay János „Mókaságok vagy tréfa az élet balsama“ című most megjelent munkájából.

— Nem-e? Tán hogy paraszt?

— Nem a!

— Hát?

András egyet ríszal a kis labjában, a botját leüti a földre s a pipát agyarára csapva mondja:

— Azért nem vöszik fel, mert a kend háza teteje igen rossz, becsurog rajta az eső, a falak pedig rogyadozók. Itt mog az áll, hogy jó házból való tanonc szüksegeteltek.

Néz a koma pár percig, aztán mondja:

— Igaza van kendnek, hanem azt a mindenit, ez az uri népség meg azt is megkivánja, hogyha az embőr a hát masnak akarja adni, hát jó háza lőgyön.

Hivatalválaszó.

Egy nagyképüsködő urhatnám fickó feljön Budapestre s beállt az országgyűlési képviselő-jükhöz, hogy szerezzen neki valami hivatalt, mert hát az apja, meg aztán a bátyja, de meg a sógora is reá szavaztak ám!

— Hát szívesen teszek, amit tehetek! — szólt a képviselő. — Egyik járásbírósnál úgy is van egy irnoki állás üresedésben, majd benjárom.

— Engem? Irnoknak? Mit gondol képviselő ur? Azt már csak nem teszem, hogy irnok legyek! Nem, soha... En magasabb állásra vágyódom.

— Talán a miniszteriumhoz számítsz nekem fogom berekomendálni.

— Azt is keveslem, magasabb állásra törekszem.

A képviselő most már hosszasan ránéz emberére s gyanakodóan kérdi:

— Ugyan kérem tehát, milyen kvalifikációja van? Hol végezte iskoláit?

Az ifju megnevez egy szerény hangzásu, nagyon obskurus faluféle városkát.

— Tehát hány iskolát végzett? — kérdi kíváncsian a képviselő.

— Hát, hát, izé, no ké... két, vagyis csaknem három normalist, mert onnét évközben kimaradtam, — nyögte ki nehezen a magas állásra törekvő.

Mire a képviselő félig mosolyogva, félig gnyosan így szólt hozzá:

— Lassa barátom, nálunk a minősítés arányához mérik az állást; én csakugyan tudnék magának egy alkalmas, megillető állást.

— Hol? Kérem!

— Ott, nézze csak, a nagy-köruton, ahol azt a nagy hazat építik; az épület előtt van egy jó magas állás, ha fel akar oda jutni, majd beajánlom — a pallérnak.

Beregi történetek.

Mikor a magyarok bejöttek a honba, átkelven a beszkidi szoroson, a szép háza megtetszett nekik s megállapodván, egy várat kezdtek építeni, hogy veszedelem idején annak falai közt védve legyenek, ami bizony munkás dolog volt, innét lett a neve a mai Munkácsnak a Latorca vize mellett. Amiből nem következik, hogy Munkácsn ma is az ősvadékok lakik, hisz tudjuk a történelemből, hogy az ősök a nagy magyar alföldre tovább vándoroltak, helyükbe tehát azok jöhettek, kikkel ma szulolva van Munkács városa. A szép, termő vidéket a magyarság lakja ma is, míg a kopár, hegyes részeket a rutén nép lakik, a hazafias lelkű oroszok, melynek vezetői, papjai egész lélekéből, csontig, velőig magyarok. Itt van Zavatka

Mai lapunk 4 oldal.

dást akadályozzák meg. — Nem volt a magyar paraszt szocialista, míg a bevándorolt izgatók közelébe nem férköztek. Ezután csak a nihilizmus jöhet, amely legkevésbé bir hazánkban létalappal.

Ha Amerikának, amelyet épen a liberálisok neveztek el a szabadság hazájának, szabad az elődsi kulikat visszatartani San-Francisco kikötőjéből, ha Románia vagyonszámra toloncoltatja ki a fölösleges zsidóságot, igazán érthető, hogy lehet elfogultsággal vádolni a fajmagyarságot, ha jobban szereti saját életét, mint a bevándorló zsidóságot s elzárja előlünk a határt!

Mi nem tehetünk arról, ha Kisenew ismét közeledik; maradjanak békében s éljenek tisztességgel annak a népek a körében, amely eddig elartotta őket, akkor bizonyára nem támad föl a kisenewi nép haragja.

Jurátus.

UJDONSÁGOK.

— **A vajtai plebánus beiktatása.** A szerzetnek és ragaszkodásnak megható nyilvánulásában volt része Vajta új plebánosának, Mészáros Istvánnak, az alkalomból, hogy mint a község újonnan kinevezett plebánusa elfoglalta plebánusját. Hívei, kik még káplán korában nagyon megszerették új plebánosukat, bevonulását egész diadalmenetű varázsszólták. A vonaton érkező plebánost már küldöttség várta az állomáson élen gróf Zichy Aladárral, a plebánia kegyúrával, a község érdemes bírójával, a vajtai hívők, Rivászy Arnold ceceli tanító pedig a ceceli hívők nevében üdvözölte az új plebánost új otthonában, mire a plebánus könyökig meghatóttan válaszolt. Hosszú kocsisorban robogott be aztán a küldöttség a plebániaira, hol a plebánost gróf Zichy Aladárné köszöntötte, s a remekül földszittelt plebánia udvarban sorfalat álló iskolás fiúk és leányok közül ketten üdvözli beszéd kíséretében csokrot nyújtottak át új lelkipásztoruknak. Majd néhány szóval még Horváth József üdvözölte a plebánost, kifejezte a saját és a hívek nevében azt az örömet, hogy őt újra — de már mint plebánosukat körükben üdvözölhetik. A plebánus a szeretet e nagyfokú megnyilatkozásától megilletődve köszönte meg híveinek kitüntető ragaszkodását, majd a templomba vezette őket, hol lelkes és szép szavakat intézett a templomot zsúfoltság megtöltő híveivel, s a Szentlelek áldását kérve működésére megáldotta őket. Szem alig maradt szárazon az öröm és meghatottságtól, s

oroszlal. Itt történt, hogy a derék oroszok temetni vitték a papot. Egyszer csak cseperegni kezd az eső, a fiatal pap hazaszalaszt egy atyát esernyővel. Ez persze még sohasem látott ilyet, ugyan kellett neki magyarul, hogy mit is hozzon el. El is siet a paphoz, kinek felesége éppen nem volt otthon s már erősen esni kezdett, mikor ez előállt a papné piros napernyőjével. Mit volt mit tenni, a pap ezt nyitotta ki s megtörtént a nagy dolog, temetés piros napernyő alatt. A derék oroszoknak igen tetszett a piros napernyő. Történt, hogy meghal egy másik orosz ember, a felesége sirva állt be s mondja, hogy temetné azt is olyan nagyon szépen. A pap nem értette, mikor az asszony körülírja, hogy azzal a piros dologgal. A pap álmélkodik s mondja, hogy ugy nem lehet azzal drága ám, anélkül csak 2 korona, akkor meg 20 korona kellene, mire az asszony szó nélkül kipakolja a 20 koronát, csak hogy a pirosat is hozza el a pap s feje fölött legyen, mert az olyan gyönyörű volt. Úgy is volt a temetés a bánatos özvegy nagy öröme s vigasztalására.

Lejebb a Tiszavidéken van a megye székhelye, Beregszász, közepén a kis szabályozott Vérke vize folydogál, e városban választják a tiszaháti járás országos képviselőjét. A alkotmány első pénzügyminisztere, Lónyay Menyhért, a későbbi minisztereinek, majd közös pénzügyminiszter, ki grófságot is kapott, a tiszaháti járás képviselője volt. Nagy tehetségű nagy állás, magyar is volt, de a magyarság nagy része mégse hitt neki, beállott németnek, mondották s a választás mindig nagy küzdelembe került. A szittyá válasz-

a hívek abban a jóleső tudatban távoztak a templomból, hogy új plebánosukban egy hívei üdvét szíven-lelkén viselő, lelkes és igaz plebánost kaptak.

— **Megegyék tanfelügyelője a tüdővészesekeért.** Arról értesülünk, hogy megyénk kir. tanfelügyelője Festetics Bennó gróf meleghangú szép főhívást intézett a megyebeli tanító karhoz, melynek figyelmébe ajánlja, hogy a József kir. herceg Szanatorium Egyesületnek azt a szép elhatározását, hogy ingyenes ágy-alapítványt létesít a most és az azután fölállítandó szanatoriumban a beteg tanítók és azok családja tagjai számára. A tanítósnak halálával és a viszont való segítség élenk érzésével kell fogadni. A mi megyebeli tanítóinknak mindent el kell kövötnie, hogy a szegénysorsú tüdőbetegek jövőtért, visszaszerzendő egészségéért megalakuló országos liga minél nagyobb, minél hatalmasabb legyen. Ezt pedig a tanítók eroteljesen szolgálhatják, ha minél többen gyűjtek egybe a maguk működési helyén a tagokat. A maguk részéről is a legmelegebben hívjuk föl tanító karunk figyelmét a tanfelügyelő lelkes szövegére. Arról van szó, hogy évi két, vagy négy koronás áldozatra egy ilyen szép célért a jó szívek kapacitálhatók-e? Nincs ketségünk abban, hogy ha tanítói karunk szívét e szép ügy megnyerte, ok igen sokat tehetnek. Készséggel nyitjuk meg lapunk hasábjait, hogy e teren az erdemet elismerjük.

— **Kettős nász.** Kedves családi ünnepe volt vasárnap *Micheller* János törvényszéki tisztviselő családjának. Két szép leánykájával szakadt el a családi kötelektől, hogy a házasság szentségével újabb frigyre lépjenek. *Micheller* Mariskát *Kirisits* József vármegyei tisztviselő, *Micheller* Lenkét pedig *Szabó* Albin bár takarékpénztári főkönyvelő vezette oltárhoz. Násznapok voltak: *Szokolcsay* Lajos magánzó és *Micheller* Béla börgöndi birtokos. A két új pár frigyerre a székesegyházban fel 12 órakor *Felber* Géza belvárosi segédlelkész adta az egyház áldását. Boldogságuk utján kísérje őket az Úr kegyelmé!

— **A bodajki körorvosi kerület orvos nélküli.** A bodajki körorvosi állás ismét megürült. Rövid három hónap alatt — harmadszor — f. hó 1-én töltötték be dr. Székely László Gyula budapesti gyakorló orvossal, de mint már jeleztük — a bodajkiak nem voltak a választottal melegegedve és ezért a választást megfellebbezték. Most dr. Székely László Gyula orvos levonta a konse-

rók fejenként hatalmas botokkal jöttek szavazni Beregszászba s ugyan alkalmazták a mondást, hogy: hol nem győzsz okkal, vágj bátran közbe botokkal. Beregszász mellett van Bucsú falu, református pap, tanító s egy iskolával is. Ennek a falunak bevonulása is remek volt. Gyalog jöttek be Beregszászba. Elül a pap, mellette a kántor nagy könyvvel s utánuk a hívek, hatalmas szittyá emberek, ünnepélyesen, mint mikor temetni mennek. Amint a városba értek, leverték a port magukról, — ha nyár volt, a kántor diktálta a könyvből a verseket s gyönyörűen utána zengte a kuruc nép. Hangzott pedig a nagy komolyan diktált ének bevezetése ekként:

Rongyos a Lónyai nadrága,
Nem illik az országházba!

Mint kis gyerekek meghatva hallgattuk a szép éneket és igyekeztünk is oda somfordálni közéjük, de a pap intésére elkergettek onnét a többiek, ne rontsa a gyereknép a tisztességes, komoly bevonulást.

Furcsa mérték.

Alaposan felképelt a kovács az inasát s aztán küldi keztyűt venni.

— Kérek keztyűt a majsztrannak, mert zászlószentelésre megy! — mondja a bolbba lépve.

— Hát aztán milyen számú legyen?

— Ehuu ni, tessék lemérni a képmérről, még frissiben itt a helye!

venciát és be nem várva a fellebezés eredményét, a bodajki körorvosi állásról lemondott. Tehát újabb választás lesz Bodajkon augusztus 7-én, ha tudnánk — az előzmények után akad pályázó.

— **Pályázati felhívás.** A siketnémák budapesti állami intézetének első osztályaiba a legközelebbi tanévre 30 új növendék fog felvételt. Ezen kívül felvételt nyerne a megfelelő felsőbb osztályokban oly siketnémák is, a kik eddig valamely vidéki intézetben tanultak ugyan, de a kiknek szülői időközben a székesfővárosba vagy annak környékére költöztek. Végül felvételt a felsőbb osztályokba olyan gyermekek is, a kik népiskolai tanulmányaik közben siketültek meg s a kik az intézetben a beszédnek a saájáról való leolvasását tanulják meg és ez uton elemi ismereteiket kiegészítik. Első sorban a Budapesten s az annak környékén levő községekben lakó siketnémák vétetnek ugyan fel, de másodsorban felvételt nyerne az ország bármely helyéről folyamodó olyan siketnémák is, a kik az évi 200 k. clartási költséget egészen, vagy legalább részben biztosítani képesek. A felvételt a folyamodványok beérkezésének sorrendjében fog eszközölnetni; miért is indokolt, hogy a szülők mielőbb küldjék be kérvényeiket. Pályázati határidő július 25—30. Részletes tájékoztatást és felvételi nyomtatványokat az érdeklődőknek díjtalanul küldi az intézet igazgatósága. (Budapest, VII. Mosonyi utca 8. szám.) Megjegyzetjük, hogy az intézet 8 év-folyamu.

— **Elfogott csalóbanda.** Nem mindennapi fogást csinált szombaton és vasárnap rendőrségünk, amikor egy négy tagú csaló bandát tartóztatott le, akik Gáz utca 23. szám alatti házában laktak, ahol három szobás elegáns lakást tartottak. A csalóbanda tagjai Gondi Ferenc és neje, leányuk és ennek férje Molnár János.

A csalóbanda ellen az első feljelentést Buczkó Károly hevesmegyei urasági hajdu tette és ezen feljelentés alapján jött rá a rendőrség a banda üzelmére. Buczkó a mult hó első napjaiban a budapesti Lukácsföldben megismerkedett Molnár Jánossal, aki valamikor egyszerű földművelő volt, de most oly eleganciával öltözködik és utjai ugy telve vannak gyűrűvel, mellén pedig olyan aranyóralánc lityeg, hogy jelenleg szerki sem sejtene benne az egykori szántóvetőt. Buczkónak nagyon tetszett, hogy az úri Molnár János oly szívélyesen, leereszkedőleg elbeszélget vele és ugy érdeklődik sorsa iránt. Buczkó egyszer beszéd közben nagyon panaszkodott, hogy semmire sem tud menni, dacára, hogy otthon Hevesben van egy kis pénze meg fekvő birtoka is. Molnár először sajnálkozott, majd pedig rögtön jó tanácsot állt elő. Jöjjön le a juniusi székesfehérvári országos vásárra — mondotta Buczkónak — hozzon magával egy kis pénzt és közebe fogunk marhakereskedést üzni, amiből aztán majd magának is jut pár százas haszon. Buczkó boldog volt úri barátja ajánlatától és a vásár szombatján 700 koronával zsebében, melyet kis fekvő birtokára vitt fel, meg is érkezett Székesfehérvárra.

Mikor pedig a léprement ember a pénzt áldta Molnárnak, az egyszerre másképp kezdett beszélni. Nem érdemes marhakereskedéssel kezdődünk — mondta Buczkónak — hanem menjünk el az ipamhoz Gondi Ferenchez, aki velem együtt lakik, az majd megmutatja, hogyan kell könnyen pénzt szerezni. Buczkó el is ment Molnárral a Gáz utca 23. számú házba, ahol a banda lakott. Az úri eleganciával és fényvel berendezett szobák teljesen megzavarták a szerencsétlen embert, azt sem tudta, hogy hol van, vagy mit cselekszen vele. Az asszonyok szívélyesen fogadták Buczkót, leültették, beszélgettek vele, majd pedig beszélőtették Gondi Ferenchez. Az öreg Gondi csakhamar meg is jelent egy ládikával hóna alatt, melyből egy fényes sárgaréz lemezekkel kivert gépecskét vett elő, melyről veidégülnek azt mondták, hogy az bankoprés.

Az ördögös masinát mindjárt működtették is. Az öreg Gondi a gép egyik nyílásán egy húszkoronás bankónak jól megfelelő nagyságú papirlapot dobott be, ezután meghajtotta a gépen alkalmazott csavart. Egy kettőt fordult a gép és az ámuló Buczkó szeméi elé egy vadonatúj húszkoronás kerület a masinából. Most ismét Molnár János szerepe következett. A derék vő rábeszélte Buczkót, hogy a 700 koronát adja át Gondinak,

aki ezért kétszer annyit ad majd és ráadásul a pénzcsináló masinát is odaadja, csak a maga szükségletére csinál még néhány ezek forintocskát. Hogy pedig Buczkó becsületességükről meggyőződjön egy 700 koronáról szóló kötelezvényt adtak át neki, hogy annyival adósai.

A felületett ember a meggyőződés remé nyében boldogan utazott haza Hevesre és várta a pénzt meg a bankoprés megérkezését. A várva-várt küldemény azonban nem ment. Buczkó végre megsokalta a dolgot, a múlt szombaton Székesfehérvárra jött és Molnárékat felkeresve, követelte pénzt, sőt azzal fenyegetőzött, hogy ha meg nem kapja, egyenesen ügyvédhez fordul. Molnár János kérte Buczkót, hogy várjon vasárnap esteig, akkor jön meg apósa Budapestről és a pénzt is, meg a gépet is megkapja. Buczkó azonban hajthatatlan maradt, egyenesen dr. Kovács János ügyvédhez ment, kinek elpanaszolta baját. Dr. Kovács aztán a panaszos atyáit a rendőrségre utasította.

Simon Sándor rendőrkapitány nyomban megindította a nyomozást és az otthon levő Gondi Ferencné és leányát Molnár Jánosnál letartóztatta. Ugyancsak letartóztatták később Molnár Jánost is, aki gyanútlanul sétált a vasúti állomás környékén. A főbűnöst Gondi Ferencet az éj folyamán tartóztatták le, mikor Budapestről hazatérve, lakása ablakán törgetve bebocsátást kért. Ugyanekkor hozták a városbázára Molnárék csecsemő gyermekét, a náluk alkalmazott szoptatós dajkával együtt.

Simon Sándor alkaptány a házkutatás megtartására Liszt Ferenc rendőrbizost és Szűts János rendőrt bízta meg. A nevezettek a letartóztatott lakásában nagy mennyiségű értékes ékszert, töltött fegyvereket, valamint Gondinál és Molnárnál is töltött revolvereket találtak. Előkerült a pénzyártó masina is, melyet a bűnösök egy szomszédos padláson a rag alatt rejtettek. Ez a bankoprés maga is csalás, mert bízz azzal semminemű pénz nem lehet gyártani és csak a hiszékeny emberek megtévesztésére szolgál. Abból a papir bedobása után csak úgy jön ki a pénz, ha azt már előzőleg beletették.

A letartóztatottnál megmotozásuknál 240 koronát találtak, később azonban utasításuk alapján talált még a rendőrség a padláson a kémény mellett elásva egy befőttes üvegben 1300 koronát.

Simon Sándor rendőrkapitány tegnap egyenként kihallgatta a bűnösöket. Molnár János mindent apósára akart tolni, de az öreg Gondi Ferenc erősen megmaradt azon állásán mellett, hogy a családokat jéjével együttesen követték el. Az asszonyokat mindketten ártatlanoknak mondják, dacára, hogy ezek is tudtak a dologról, de mindig intették a két férfit a bekövetkezendő bajra. Gondi Ferenc azzal védekezik, hogy a kérdéses gépet ő maga is úgy vette 1895-ben Mohácson egy Sebestyén Mihály nevű embertől és csak addig akart vele manipulálni, míg az érte adott pénzt behozza.

A letartóztatott dajkát a csecsemővel együtt Simon Sándor rendőrkapitány még tegnap este szabadlábra helyezte, a többiek előtt pedig kijelentette, hogy átkísérteti őket a kir. ügyészséghez. A letartóztatott Nagy Ignác ügyvédet neveztek meg védőjükül.

Halálozás. Belák Andrásné szül. Szabó Mária, Belák András helybeli derék polgártársunk neje f. hó 23-án élete 61-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 24-én hétfőn délután 5 órakor volt, a palota-utcai gyászszobából. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja.

A katonatisztek vasúti jegye. Katonatisztek eddig kedvezményes jeggyel utaztak a vasuton, sőt a tartalékosok is felöltötték spórolás szempontjából az uniformist, ha valamerre utaztak. Hieronymi volt minster legutolsó intézkedése — mely csak most került nyilvánosságra — ezt beszüntette, mert mint értesültünk, ezentul minden katonaruhás embernek ép úgy kell megfizetnie utazási jegyét, mint bármely más utasnak, kivéve, ha igazolni tudja, hogy hiuzatalos uton van.

Hamis hitvesgilkossági hír. A napokban Csókaköz községben és környékén futótűzként terjedt el az a hír, hogy Poór György csókakői földműves meggyilkolta feleségét. A hírből így semmisen igaz. Tudósítunk az esetről a következőket írja: Poór György csákberényi lakos f.

hó 19-én éjjel felébredvén, feleségét halva találta. A hirtelen meghalt asszony teje és istenek fel-sőszéje az ágyból a földre lógott le, labai pedig font az ágyon voltak. Poór bejelentette a hirtelen halálesetet. A f. hó 17-én magtartott orvosrendőri hullavizsgálat kiderítette, hogy Poorné, szül. Magyar Júlanna epileptikus volt és a neheztoros rohamok utóbbi időben, tokont éjjel sürűen jelentkeztek nála. A hirtelen halalt tehát egy ilyen roham következtében fellépett agyver-bőség okozta.

A Keresztény Munkaegyesület mulat-sága. A keresztény munkasegysuet f. evi aug. 13 an saját könyvtára javára egyleti helyiségeben (Távirdu utca 6 sz.) konfetu és szerpentin csata-val egybekötött nyári tanvígalmat rendez. Felül-ízetesek koszonettel fogadjatnak. A mulatság kezdete este 8 órakor. Kedvezetlen idő eseten is megtartatik.

A Felső Kereskedelmi Iskola javára az 1905. június 29-én rendezett nagy kertü ünnepély alkalmával felültizettek: gróf Zichy Jenő 100 k., Lanczy Leo, Sandor Pal, Wertheim Armin 50-50 k., Peto Miksa 30 k., dr. Faludi Miksa, ifj. Lowinger Mor 20-20 k., Deutsch Adaldr, Gerő Jakab, Papay Nandor, Tisky László 15-15 k., Bernstem Samuel, Hirschler Jenő Budapest, Kaufeacker Marton, Köller Pal Alsóalaj, ifj. Kovats Pal, Kohler Jozsef, dr. Löwy Karoly, N. N., Kauscher Bela, dr. Schammadinger Jenő, dr. Varossy Gyula, Wertheim Pal 10-10 k., dr. Huszar Adolf 6 k., Barnai Ignac, Basch Adolt, Csokai Adolt Bpest, Csucs Istvan, Deutsch Gyula, Gremsperger Istvan, Ganty Lajosné, Klem Maria, dr. Kuthy Jozsef, Pinn Istvan, Pék Rezső Polgardi, dr. Radai Lajos, ifju Singer Jozsef, Schmiddey Adol, Schwarz Bela, Takacs Jakab, Tóth Aladar, Weisz László Szabad-bautyan 5-5 k., Amassy Jozsef, dr. Faudy Gyula, Grünfeld Gaborne Zanolty, Hoffmann Tsverek, Koncz Frigyes, Meizer Soma, Schmetzer Nandor 4-4 k., dr. Hajos Rezső, Heumann Jozsef, Klem Jozsef, Löwy Gyula, Polak Gusztav, Schmetzer Juko, Tar Jozsef 3-5 koronát, Barson Antal, dr. Fanta Adolt, Havranek Jenő, Kacung Jenő, Novak Soma, Schwarzbach Flora, Totu Artur, Trümmer Sándor 2-2 koronát, Emhecht Gyula, Baog Viktor, N. N., Steiner David 1-1 koronát. **Kézimunkai szavcsk voltak:** Aczél Iren, Basch Janka, Berger Erzsike es Ilonka, Bernstem Ida, Desek Mei, Deutsen Aladarne, Deutsch Margit, ifju Eisenbarrn Agostonne, Eisenbarrn Irma es Margit, dr. Faludy Miksane, Fischer Iren, Feischer Margit es Magda, Flits Emike, Ganty növerek, Gerő Gizella, Heumann Jozsefne, Hoffmann Annus, Horvath Maria, Hubner Karolyne, Kalmár növerek, Klem Mariska es Erzsike, Kovats Erzsike es Ilonka, Lowinger Juliska, Löwy Adel, Lustig Franciska, Mader növerek, Meister Adolfiné, Novak Iren, Pásztor Etus, Pichler An-nus, Pék Jolan, Pollak Margit, Roszberger Juliska, Sacher Erzi, Skalka Irma, Schranz Jánosné, Takacs Erzsike, Ullmann Iren, Vajda René es Jolan, Vagyazo Imréné, Weltner Jolan es Wert-heim Mariska. Azonkivül adományoztak: Schmidt L. Győr, Gellner es Austerlitz, Gusztáv & Wil-helm Heller, Gellner Siegfried cukorkát; Zwack J. es Társa, Gschwindt tele részvénytársaság likört; Törley Jozsef, Eberhardt Antal, Barnai Ignác, Belatiny Artur pezsgót; F. A. Sarg's Sohn & Co kaladont; F. A. Sarg's Sohn & Co, H. Kielhauser Graz szappant; Dorzi Jozsef Budapest szalámit; H. Kielhauser Graz parfümöt; Laufer Jakob Lovasberényi, Desek Adolt, Wertheim Imre, Brázay Kálmán Budapest, Schuth Vilmos bort; Edeskuty L. moha vizet, Szt. Lukács-fürdő r. t. kristályvizet, Reinitz Lipót ceg málnási vizet, Peto Miksa csillaghegyi vizet; Topits Jozsef Fia tész-tát; Haggensmacher Henrik, Dreher Antal, Latz-kovics Bela, Balog Viktor sör, Világosi Cognac-gyár r. t. cognacot; Karl Jozsef es Fia, Szigethy Testvérek, Illés Károly a japán es törökátrák felszereléséhez szükséges kávét, teát, rumot, cuk-rot, liköröket stb. ajándékozták. Az összes adó-mányokért ez uton is hálás köszönetet nyilvánítja a rendezőbizottság.

Jégeső. Szombaton este Ságba felett hatalmas zivatar vonult el, miközben jéggel együtt eső esett. A zivatar tartama alatt a villám mintegy tizszer lecsapott a faluba es két izben a templomba. Kenessey földbirtokos házába is becsapott a villám es a szalon teljes butorzatát összezsuzta.

Déli vasut.

Székesfehérvártól Balatonaligára és vissza.

	Juli 1-01. vasut. 3-ig csak vas. vas-va. huznap		Juli 1-01. vasut. 3-ig		Juli 1-01. vasut. 3-ig	
	Balatonaligára		Balatonaligára		Balatonaligára	
Székesfehérvárról indul:	9 ²⁷	4 ¹³	—	7 ²²	4 ⁵⁸	1 ⁴⁰
Balatonaligáról indul:	1 ⁰⁹	5 ¹⁷	3 ³⁵	8 ⁵⁷	11 ¹⁰	9 ⁴³

Gyilkos legény. Mihályi István urhíadi legény vasárnap este eddig még ki nem derített okból lelőtte rokonát Pintér István szintén ottani lakost, aki háza előtt állt. Pintér István, kinek a gyilkos golyója mellett furta keresztül a földre bukott es néhány percnyi kínlódás után meghalt. A tett színhelyén összeverődött a falu apraja-nagya, amikor Mihályi István, kit eddig senki sem vett észre, kétszer a tömegbe lőtt. A lövések következtében Palkovics János, Varga János es Czentár Palmé megsebesültek. Többen el akarták fogni a gyilkost, de ez elmenekült. Hogy Mihályi István miért lőtte le Pintér Istvánt, akivel mindig a legjobb viszonyban élt, sejtjeni sem lehet. Fol-tehető, hogy Mihályi elméje háborodott meg. A helyszínén künnjárt Siposs Sándor kir. törv. vizs-gálatbéli es megérett a vizsgálatot. A gyilkost ezideig nem sikerült elfogni.

Kell-e az ex-lexben vadászjegy? A va-dászok közül nagyon sokan úgy gondolkozn k, hogy az ex-lexben vadászjegy nélkül is lehet vadászni. Ismét többen azt állítják, hogy a va-dászjegyre okvetlenül szükség van. A kérdést aztan a helyajminiszter egy leputóbb megjelent rendelete teljesen tisztázta. Ez a rendelet kimondja, hogy jegy nélkül vadászni ex-lexben sem szabad, mert ez jövedéki kihágást képez.

Aratás idején. A kereskedelmi miniszter korrendeletileg hívja föl a hatóságok utjan a gaz-dákat, hogy a buzakereszteket saját érdekükben a vasúti pályatesttől 15 méter távolságra rakják, a vasut menten két három biztonsági barázdát húzassanak, mert aki ezeket a rendelkezéseket meg nem tartja, annak a vasut által okozott kár-rát meg nem fizetik. Aki a rendelkezést nem tudja betartani, azt terményeinek azonnal való elhordására kötelezik.

Duhaj betyárkodás. Vasárnap éjjel né-hány iparos-segéd Terkán Károly mészáros-le-gény vezérlete mellett olyan gyalagosok munkát végezett a Palotavárosrészenben, hogy méltán várjuk velük szemben a rendőrségnek legszigorubb el-járását. A Csapó-utcan végig menve az óvoda épület ablakát beverték, majd az utcan levő fák védő-ducat kiemelte a Selyem, Rác es Szunyog utcák kapuit s ablakait döngették es tették azt oly vad ordítás kíséretében, hogy a jelzett utcák népe rémulve riadt fel álmából, de a vad tömeg megleckeltetésétől mindenki visszariadt. Szégyen es gyalázat, hogy iparossegédek vállalkoznak ilyen az utszéli betyárookra emlékeztető stílikkre. Nem sajnálhatjuk eléggé, hogy gyenge létszamu ren-dőrségünk az ilyen utcabítangok megfékezésére elégtelen.

Rendőri intézkedés a száj- es köröm-fájás miatt. A város területén a szarvasmarhák között járványosan fellépett száj- es körömfájás továbbterjedésének megállítására a hatóság a szükséges óvintézkedéseket megtette. Simon Sán-dor rendőrkapitány h. főkapitány közzétette a tör-vény idevonatkozó rendelkezéseit, amely szerint a járvány tartama alatt a város területén hasított körmű állatotkat venni vagy eladni tilos. A beteg állatok teje megsemmisítendő, levágatásuk is csak a hatóság engedélyével történhet. A hasított körmű állatok itatása a közutakon szigoruan tilos. A hasított kör-mű állatok tulajdonosai pedig a mar-haleveleket a kerületi rendőrbiztosoknak kötelesek beszulgatni. A heti es országos vásárokon augusztus 27-ig szarvasmarhát árulni tilos.

— **Gyujtogató villám.** Gróf Zichy János nagylángi birtokán f. hó 22-én a villám becsapott egy istállóba és annak tetőzetét felgyújtotta. A megjelent tűzoltóság bár mindent megtett a veszedelem megállítására a tűz az egész tetőzetet elhamvasztotta. A kár körülbelül 700 korona, melynek egy része azonban a biztosítás révén megtérül.

— **Öngyilkosságok.** Szomorú jele az időnek, hogy alig múlik el nap, hogy hitüket veszített, Istennel és önmagukkal meghasonlott, életunt vagy büntetvédt emberek könnyelműen eldobták magukat Isten adományát, öngyilkosokká lesznek. Szomorúan regisztráltak három esetet, melyet vidéki tudósítónk küldötték be nekünk. Kettő ezek közül Mórozt, egy pedig Polgárdin történt. Tudósításaink a következők:

Öngyilkos bankszolga. Schmiéd István 34 éves családos ember a „Móri önszegélyező Nép-bank” szolgája a napokban a hivatalból hazatérve, akásán egy 9 milliméteres floubert fegyverrel. Ihalántékon lötte magát és nyomban meghalt Schmiéd valóságos rabja volt az itálnak és miután szerény fizetése nem fedezte az elfogyasztott italok árát, bűnös utra tévedt és a felektől befizetés céljából felvett pénzeket is elköltötte. A sikkasztó szolga félve, hogy tette kitűnődik, a halálban kerestett menekülést. Az öngyilkos négy apró gyermeket hagyott hátra.

A szociálisták halottja. Stamuler Jánosné szül. Szabados Julianna egy móri szabómester 34 éves felesége addig olvasta a szociálisták tetteit kiszinező zsidó újságokat, míg a szerencsétlen asszony maniatikusává vált és háborodott elmével azt képzelte, hogy a szociálisták őt üldözik. Férjét folyton arra kérte, hogy meneküljenek, mert a budapesti szociálisták Mórra jönnek és mindkettőjüket meggyilkolják. Stamulerné f. hó 19-én a móri állomás előtti nyitott kutba ugrott, de tettét észrevették és kimentették. A szerencsétlen asszony azonban már ekkor annyira zavart volt, hogy nem tudott rémes gondolataitól szabadulni és ugyanezen nap délutánján a község határában egy a kötényéből készített hurok segítségével egy fára akasztotta magát. Mikorra észrevették, már halott volt.

Öngyilkosság a szülői dorgálás miatt. Polgárdin irják lapunknak: Dezső József utáni gazdaember f. hó 22-én délben ebéd közben lustasága miatt megfede hasonnevű 20 éves fiát. Dezső József a 20 éves legény a rosszul értelmezett szülői feddést annyira szívére vette, hogy kiment a kertbe és ott egy fa alatt előbb mellbe majd balántékon lötte magát. A lövés zajára a kertbe siető szülők már gyermeküknek csak véres holttestere akadtak.

— **Allategészségügy.** Bodajk, Fejérvár-csurgó Csákerberény és Gánth községekben a száji- és körömfájás járványszerűleg fellépett. Az illető községek előjárósága a baj tovatérjedésének megállítására a szükséges óvintézkedéseket megtette.

Kiseb plebaniára gyakorlott gazdaasszony alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban.

— **Tolvaj mindenek.** E hó 10-én történt, hogy Nagy Ignác mosodás, Lakatos-utcai üzletben alkalmazott mindenese Schwarz Elemér egy züllött kereskedősegéd, gazdájának 17 korona kezpenzt, melyet az szénvásárlás céljából adott neki elsikkasztotta és a pénzzel Bpestre szökött. A helybeli rendőrség megkeresésére a budapesti államrendőrség Schwarzot a napokban letartóztatta és tegnap Szekesfehervárra kísérte és átadta a rendőrségnek. Simon Sándor rendőralkapitány kihallgatta Schwarzot, aki szegénységét mondja tettének okául. A tolvajt átadták a helybeli kir. ügyészségnek.

Bor eladás!

Kitűnő, tisztán kezelt, öreghegyi boraimat a t. község figyelmébe ajánlom.

Ujbor	28 kr.
Óbor	32 „
Vörösbör	36 „

literes zárt palackban.

Németh János,
Simor-utca (Buza-piac) 37. szám.

ÜZLETÁTHELYEZÉS. Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy építési irodámat és ácsletelepemet a Zöldfa-utcából a **Külső budai-ut 80. szám** alá, saját házamba helyeztem át. Midőn erről a nagyközönséget értesítem, egyuttal bátor vagyok kémi, hogy szíves jóakarataiban továbbra is megtartani és becses megbízásaival felkeresni sziveskedjék. A megbízásokat a legméltányosabb árák mellett teljesítem. Tisztelettel: **Fábián István építőmester, Szekesfehervár Budai-ut 80. szám.**

Iskolai értesítők.

II.

Voltak azonban a tanítás és nevelés zavartalan menetének külső akadályai is. Értjük az iskolai helyiségek szűk és célszerűtlen voltát. Ilyenek voltak többé-kevésbé a keresk. iskola, a községi polg. leányisk. helyiségei. A elemi iskolák értesítője pedig különösen a tóvárosi, vízi-városi és olajutcai iskoláknál olyan állandó túlszűfoltásról panaszkodik, mely az eredményes tanítást egyenesen lehetetlenné teszi. A keresk. iskola új épületének építését már megkezdték. A többi bajok minél gyorsabb megszüntetése pedig a város közönségének elsőrendű gondja és kötelessége.

Középiskolánk között népesség dolgában az idén is a főgimnázium vezetett 363 beírt tanulóval. Vizsgálatot tett 344 tanuló; jelesen 22, jól 39, elégségesen 204, egy tárgyból elégtelen 38, két tárgyból 19, több tárgyból 22. A tanulók túlnyomó száma: 219 róm. kath. volt. Kivülök járt még az intézetbe 22 zsidó, 19 ev. ref. és 12 ág. ev. vallású fiú. Az évvégi érettségi vizsgálatra 26 tanuló jelentkezett.

Az állami főreáliskolába 337 tanuló iratkozott. Vizsgálatot tett 323 tanuló; jelesen 15, jól 64, elégségesen 184, egy tárgyból elégtelen 33, két tárgyból 15, több tárgyból 12. A tanulók túlnyomó száma: 172 zsidó vallású. A róm. kath. tanulók száma 119, az ev. reformátusoké 21, az evangélikusoké 10, gör. kel. 1 járt az iskolába. Az évvégi érettségi vizsgálatra 11 tanuló jelentkezett.

A felső kereskedelmi iskola tanulóinak száma a tanév végén volt 99. Jelesen vizsgázott 3, jól 14, elégségesen 55; egy tárgyból elégtelen 10, két tárgyból 7, több tárgyból 6 tanuló. Róm. kath. volt 59, zsidó 41, ev. ref. 5, ág. ev. 2 és gör. kel. 1 tanuló. Érettségi vizsgálatra 33 tanuló jelentkezett. Jelesen megfelelt 3, jól 9, egyszerűen 16.

A községi polgári leányiskolának az év végén volt 172 tanulója. Jelesen vizsgázott 25, jól 50, elégségesen 55, egy tárgyból elégtelen 13, kettőből 4, több tárgyból 5. Róm. kath. volt 72 zsidó 57, ev. ref. 17, ág. ev. 4 és gör. kel. 2.

Az iparostanoniskolába 476 tanuló járt. Jelesen végezt 45, jól 132, elégségesen 135, elégtelen 94, osztályozva nem lett 70. Róm. kath. volt 382, tehát a túlnyomó rész; ev. ref. 61. A zsidók valószínűleg nem mennek iparostanoncnak, mert a számuk csak 13. (Ugyan hova mehetnek? Szerk.) Iparj szerint legtöbb volt a cipész: 68 és a csizmadia: 54. Aranyműves, aranyozó, nyerges, rézműves, szűrszabó, takács, üveges nem járt az iskolába.

A város 10 elemi iskoláját 1543 fiú és 1328 leány látogatta. Kitűnő előmenetelű volt 214, jeles 442, jó 802, elégséges 773, elégtelen 635. Az iskolák a leghatározottabban katolikusok, mert a 2866 tanuló közül 2643 róm. katolikus s csak alig 223 másvallású.

Valamennyi iskola a könyvtárak és egyéb felszerelések gazdag hőséggel állott tanulóinak segítségére. Részletes kimutatást azonban különösen az ifjúsági könyvtárakról nem minden értesítőben találunk. A jeles és jó tanulók szorgalmát és jó magaviseletét a jötevők és bőkezű adakozók ösztönjeiből és adományából pénzzel és könyvekkel jutalmazták. A szegény tanulók részint az intézeti segélyező-egyesületek, részint a törvényhatóság s más jótékony egyesületek és magánosok jóvoltából ruhát és könyvet kaptak. Az ifjúsági segélyező egyesületek közül leggazdagabb a főgimnáziumé. Ennek 22609 k. 65 f. vagona van.

Az iskolákrendezte ünnepélyek közül kiemeljük a reáliskoláét, mellyel március hóban az

intézet főnnállásának ötven éves jubileumát ünnepelte; a főgimnázium Szent Imre- és Immakulata-ünnepélyt a Mária-kongregáció tagfelvételi ünnepét, mikor is a tagfelvételt a megyés püspök ur szöközte. A kereskedelmi iskola Mária-kongregációja három szép ünnepélyt is tartott: egyet dec. 8-án, egyet márc. 26-án a kassai vértanuk emlékére, melyen a megyéspüspök ur is megjelent s márc. 25-én tagfelvételi ünnepét. Kedves Immakulata-ünnepélyt tartott a községi polgári leányiskola is. A középiskolák önképzőkori ünnepélei között messze kimagaslának a főgimnázium önképzőkoriéi, melyeket Vörösmarty, Csokonai, Anyos, Virág és a 48-as márciusi hősök és vértanuk emlékezetére rendezett.

A felső osztályok írásbeli dolgozatainak címét és tárgyát a középiskolák közül csakis a főgimnázium értesítője közli. Ezek a dolgozati tételek azonban, kivált a VII. és VIII. osztályokéi, igazán mintaszereket; minden magyar, katolikus középiskola példát vehetne róluk.

A főgimnázium értesítője programtervezés helyett **Zalai Mihály igazgató** érdekes felolvasását közli **Petőfőről, mint színesről**, melyet a Petőfi emléktábla leleplezésekor a színházban tartott. A reáliskola értesítője az intézeti jubileumból leírását adja. A községi polgári leányiskola értesítőjében **Pékne Krasznapolcsky** Ida értekezést érdekesen és tanulságosan a **Kedélyről**. Az iparos tanonciskola értesítőjében igen szépen fejtegeti **Aurbach Gábor** azt a módszertani kérdést, hogy **miként lehet a tizedes törtéket a számok helyértékével egyidejűleg előadni?** A kereskedelmi iskola és az elemi és ismétlő iskolák értesítőjében nincs programtervezés. Ámbar nem értjük, hogy az utóbbi iskolák értesítője miért ne közölhetne évről évre a sok tagot számláló tanítótestület egyike-től másikatól valamely a nevelésben körbe tartozó vagy más a szülőket s társadalmat érdeklő tanulságos értekezést: igen szépen és érdekesen sőt fokozottabb tárgyilagossággal lehetett volna például az idén egy értekezés keretében az **elcsoportozás és felügyelet** igazán fontos s még mindig vajdó kérdéses megvitatni. A dolog úgy, ahogy most az értesítő közli, csonka s igen könnyen kikerül a olvasó figyelmét s aki olvassa is épen, azért mert a többi beszámoló között foglal helyet, nem tulajdonít neki nagyobb fontosságot, noha épen enni: a minél gyakoribb szakszerű és szigorú ellenőrzéstől és felügyeletől függ nagymértékben az elemi iskolák tanítás- és nevelés ügyének intenzív, egészséges fejlődése.

S mikor így a fehérvári iskolák mult évi élete ismertetését befejeznők, az értesítők bő közleményeiből újra meg újra elénk tarul az az öröndetes végső következtetés, hogy e város tanuló ifjúsága — mely a jövőben is előre láthatólag túlnyomó számban katolikus lesz — az iskolázatlan minden fokozatán lelkiismeretes és derék tanárok és tanítók vezetésével készül egy hasznos és munkás életpályára megalkotásához. Legyen is mindig Isten áldása e munkán, hogy belőle Fejérvárnak szebb és boldogabb fejlődése sarjadozhassék.

N.B. Az ismertetés megírásánál nem lehetünk tekintettel az irgalmas növekvő iskoláink és a zsidó iskola értesítőjére, mert ezek nem voltak kezünk között.

(+)

IRODALOM.

Mókaságok. Dunay Jánosnak *Mókaságok, vagy tréfa az élet balszama*, képekkel illusztrált humoros munkája ötezer példányban terjedt el eddig. A közöhaljnak sietett szerző eleget tenni, midőn első könyvét egész új alakban megint kiadta. Legalább fele egészen új, a gyengébbeket kiböbta s ujjakkal pótolta, az előbbi könyvből 41 kép volt ebben 82 tréfa van felkérve, mely képek művészeket alkotásai. Erénye a munkának, hogy a szokások kétértelműségei teljes kizárásával egészen tréfákat nyújt az olvasónak. Ara a 20 ivre, 320 lapra terjedő nagy kötetnek csak egy korona, portómentes küldéssel; a megrendelés akár a nyomdába: Barcza József, Budapest, IV. ker. váci-utca 60., akár a szerzőhöz: Dunay János, Budapest, I. ker. Istenhegyi-ut 32. sz. a. intézhető.